

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Felölős szerkesztő:

Főszerkesztő:

Főmunkatársak:

Előfizetési árak:

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Dr. Rajk Aladár
orsz. képvis.

Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Husvét.

Husvétjét ünnepli a keresztény világ. Az evangéliumi könyvek szabatosan magyarázzák e nap erkölcs ethikai jelentőségét, amely nem más, minthogy minden gonoszság fölött győzedelmeskedik a jó, minden sötétség fölött a világosság. Hengergessenek nehéz sziklakövet az igazságra s őrizték koporsóját bár a zsarnokság zsoldosai, a kő szétnyilik s az igazság, diadalmas, ragyogó, fehér-fényű szárnyon röppen ki. Erejétől földre vágódnak, világosságától megvakulnak a sirtörző zsoldosok. Így mondja az evangélium és az apostolok ígéje szent, dönthetetlen.

Mióta a keresztrefeszített, szikla-sirba zárt Igazság föltámadt, a hosszú évszázadokon át az evangélium tanítását igazolta minden pillanat. Az igazság ereje nagy, földöntúli és valamikor bizony föltámad.

De mikor? Az evangélium így írja:

— És harmadnapon föltámad!

Harmadnapon tehát. Ez az a harmadnap, amely már annyiszor eljött és még el fog jönni számtalan sokszor, valamедdig csak sirba zárják földön az igazságot.

Minden elnyomott igaz eszmének, minden sziklakövel lezárt igaz ügynek elér-

kezik egyszer a föltámadása az a bizonyos harmadnap, amelyen klasszikus alakot ölt az evangélium gyönyörű parabolája.

Vajjon mikor jő el a mi harmadnapunk? E nemzet, amelyet annyiszor zártak sziklasirba, mikor fog már véglegesen föltámadni? Ki tudná megmondani.

Hiszen talán az Igazság fiának sem kellett annyit szenvednie, annyit verejtékeznie a szenvedések olajfás hegyén, mint ennek a hányatott nemzetnek.

Hányszor eladtak, hányszor koporsóba zártak! Megjártuk a koponyák hegyét, éreztük a keresztrefeszítés kínjait, s Mohácsnál, Világosnál sirba zártak.

És élünk. Föltámadunk mindannyiszor, mert miénk az igazság. Evangéliumi sors ez. A születésünk jegyzett el a tenger szenvedéseknek, de ugyancsak a születésünkkel váltottunk jogot az örökkön-örökké való föltámadásra. Mert egyszerű születés volt az.

Az a csodálatos és óriási lépés, mely a pogány oltárok mellől a magyart az egyedül fejlődésképes, művelt keresztény világ szentegyházába vezette, volt létünk kezdete, születésünk pillanata. Most egy elmúlt ezredévnek közös távlatából nézve, szinte káprázatnak tetszik ez a történelmi valóság. Aminthogy csakugyan ragyogó

káprázat, sejtelmes csoda. Ugyanaz a csoda, a mely az igazság fiának születésénél az egyszerű istálló felett megállította utjában a csillagot, a mely a született gyermeket isteni küldetésre rendelte.

Ki vitatná azt, hogy az Ázsiából jött magyarnak nem lett volna küldetése e földön? Hiszen hosszú tizszázad alatt mindig küldetésünknek éltünk. Végvéra voltunk a keresztény nyugatnak, a pogány kelettel szemben s e küldetésünk mellett, akárcsak az igazság fia, magunkkal nem törődtünk.

És eladtak és koporsóba zártak bennünket. Hanem hiába! Föltámadunk mindig és föltámadunk ezután is, mert nem mulhat el a földön az igazság és minden sötétség fölött győzedelmeskedik a világosság.

Talán nem támadtunk még fel véglegesen. Talán a ragyogó, káprázatos harmadnap, az evangéliumi tanítás szerint eljő, még nem virradt ránk teljesen. De föl fog virradni. E nemzet e társadalom már bölcsőjében hordta az égi feltételeket, melyek mellett a Golgotha-ut szenvedéseink át el kell jutni az örökön-örökévaló föltámadásig.

És föltámadunk!

TÁRCA.

A sevillai főutcán.

Írta: Richter Mátyas, főgymn. tanár.

Tavaly egy meleg nyári vasárnapon a nagy-szerű dejeuner után a gyomrát és a kényelmet mindenképp szerető lakótársam végignyújtózott a megvetett ágyon, és azon többször hangoztatott elvnel fogva: »Munka után édes a nyugalom«, álomra hajtotta fejét.

— Mig te alszol, — gondoltam magamban, — világgá bocsátok egy-két sort.

Alig értem az első mondat végére, társamnál már beállt az éjszaka.

En a betűket róttam, ő meg muzsikált hozzá. Nagy zenei talentumát mutatta be hangszerek nélkül . . . alvása közben. Hol morgott, mint a nagybögő, hol klarinét-hangon rémes gixereket vágott ki, közbe-közbe mint valami pikulából egy-egy magas hangot sivitott bele, vagy mélabús fuvolahangot hallatott, vagy pedig mintha füttyülőt fújt vagy pipafüstöt eregetett volna ki a szájából, hol meg szuszogott és fulladozott, hol pedig hörögött. A nagy meghatottságtól még a lábam is megindult, és jókedvében akkorákat rúgott az ágyán, hogy a munkájában megzavart művész azonnal megfordult, s elhaló hangon

kérdezte: »Mi az?« A következő pillanatban pedig . . . folytatta változatos koncertjét.

Élek-halok a muzsikáért, szívesen elhallgatom bármeddig is, de ezek a zenei hangok képesek lettek volna . . . nem a figyelmet lekötöni, hanem kiűzni a világ végére is. Képtelen voltam egy okos gondolatot is papírra vetni. Befejeztem leveletem és megindultam a postára.

15 óra (d. u. 3) volt. A szálloda kapualjában az utca felől a tolongva áradó néptömeg zaja, lármája, hangos beszéde és kacaja ütötte meg fületem.

— Mi van ott künn?

Kiállok a kapuba és szétnézek. Szokatlanul élénk az utca. Sevilla mindkét nemű fiatalsága csapatosan vonul egy irányba.

— Hová mennek ezek? . . . Ahá! . . . Hihetőleg a zöldbe, hisz vasárnap délután van.

Egy-egy senorítát 3—4 caballero is kísért. — akárcsak nálunk a vasárnap délutáni promenádon, — beszélgetve, enyelegve, tréfálkozva. Mihelyt elélem értek, megszakadt beszédjök fonala, rám meresztették villogó fekete szemöket, és az elég csinos senoríták végigmérték tetőtől-talpig, némelyik még kézzel is mutogatott rám, és . . . kacajra fakadtak.

— Mi nevetni való van rajtam? — s végignézek ruhámon. Csakhamar kitaláltam, hogy

fekete papi civilruhámot találják fölötté komikusnak. Ilyet ők még sohasem láttak, mert a spanyol pap, épügy, mint a francia és az olasz, sohasem jár civilben. Ami pedig a spanyol divattól eltérő, azt kinevetik.

Ők az én ruhámot furcsának találták, én pedig megbámultam az övékét. A sevillai leányok öltözete hasonlít a bajai iparos leányok öltözetéhez, csak hogy fejükre kalapot vagy kendőt nem tesznek soha, hanem szép, dús fekete hajkoszorújukat mindig — még hétköznapi is — rózsza vagy fehér virágcsokor díszíti, és vékony, finom, színes vállkendőt viselnek, melyet hosszában kétrétbe hajtva, úgy vetnek magukra, hogy hosszú fekete selyem rojtjai a csipőtől majdnem térdig lecsüngenek.

Az uri hölgyek is napközben csak nagy ritkán viselnek kalapot, hanem, mint a madriadiak, kis fekete csipke — vagy selyemkendővel, úgynevezett *mantillával* fődik be hajkoszorújukat, melynek a mellre párhuzamosan lehulló két csücskét a nyaknál, anélkül, hogy összeérnének, a ruhához tűzik. Ez a kendőcske, mint ők nagyon jól tudják, rendkívül emeli az arc szépségét. Csak este hódolnak a kalapdivatnak, ha napnyugta felé a Guadalquivir folyó partjára mennek sétálni, vagy kocsikázni, a madriadiak pedig, ha este 21 (9)

Zoológia és allegorikus hizlalás.

A „Bajai Hirlap” „Minő hitvány védelem” című cikkét elolvastva, önkénytelenül az a kérdés merül fel, hogy vajjon elképzelhető-e, hogy politikai vita ilyen mederben folytattassék le? Elképzelhető-e, hogy politikai program, politikai tartalom helyett csodabogarak táltassanak fel a nagyközönségnek? Vagy talán politika az, ha a Bajai Hirlap egy elmefuttatást tart arról, hogy kevés jártassága van az állattanban (zoológiában)? Vajjon politika az, hogy a „hitvány” szót ethymologizálja? Vagy az a főpolitika, hogy valamelyik párt az ő kifejezésük szerint „allegorikus hizlalást” végezzen? Melyik politika legyen erre az alapra fektetve, az országos vagy a helyi, vagy akár mind a kettő?

Tehát cikkük tartalma: zoológia, ethymológia és allegória. Ezenkívül fel- említi, hogy e sorok írója lángeszű és még egy csomót — n-eznek is. Kijelentik továbbá, hogy ők őszinték, mi azonban csupán hangzatos frázisokat mondunk. Persze, mi irtunk széllebelettségről, puffadtságról, derékbeadásról (zoológia, allegorikus hizlalás és járuléka.) Előadják, hogy mi kiabálunk, az ő hangjuk azonban csupán messze hallatszik el. Mindezek mellett legnagyobb szerénységgel és pirulva jelentik ki, hogy politikai érettség és irmodor dolgában kioktatásra nem szorultak, azt nem fogadnak el.

Erre a „tárgyilagos,” „elegáns,” „intelligens” modoru, erre a magas nivóju politikai vitára a mit, a „Bajai Hirlap” folytat — elfogadom a Bajai Hirlap propozícióját. Minthogy a saját dolgunkban stílusunkat illetőleg, úgy akár képességeink tekintetében elfogultak lehetünk; teljesen osztozom a „Bajai Hirlap” vé-

leményében, hogy bizzuk cikkeink megítélését az országos kapacitásokból álló zsűrire. Tehát ők ajánlották, én meg elfogadom. Előre kijelentem, hogy ha a zsűri nekik fog igazat adni, nyilvánosan, lapunkban meg fogom őket követni. Ha azonban az világlanék ki, hogy bizony az én cikkemre adott válasz nem méltó és ez minden egyéb, csak nem politizálás, akkor sem kívánok önöktől semmi egyebet csak azt, hogy a jövőben olyan cikkeket írjanak, amire aztán érdemes legyen reflektálni. Remélem, nem lesz lehetetlenség.

—n.

A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület.

Uj örökös tagok. Felhívás a közönséghez.

Magyarságunknak, nemzeti kulturánknak új társadalmi erőssége, vára épült. Erősebb vár a kőből épült koloszsusoknál, mivel magyar lelkünk ereje van benne. A magyar föld szíve dobant meg, és ennek a dobbanásnak magyar kezek adtak kifejezést, a mikor megépítették a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületet, hogy a magyar kultúra vonzó fegyverével meghódítsa a magyarságnak az ország legszebb, legnépesebb és leggazdagabb területét: a déli Magyarországot. Betöltse azt magyar lélekkel, magyar érzéssel, magyar szeretettel és az egységes magyar nemzet mindenekelőtt átható gondolatával. Egy hatalmas centrumból irányítsa Délmagyarország apróbb, magyarosító tendenciájú egyesületeit és a béke minden eszközével, de a nagy eszméhez méltó minden erővel ápolja, fejlessze, erősítse a hazafias magyar nemzetet és terjessze a magyar nyelv ismeretét.

óra után a *Jardin del Buen Retiro* korzóján megjelennek.

Minthogy ott a kapuban nem akartam nevetség tárgyává lenni, azért csakhamar bucsút vettem a kapufélfától, s megindultam a belváros felé, hogy valami postaszekrényt keressek. Néztem jobbra, néztem balra, de falon lógó ládikát nem láttam sehol.

A szűk utcákban alig tudtam keresztül vergődni a rengeteg tömegben. A nap forrón tűzött, és »izzada orcám.« Törülgettem is szakadatlanul. A büszke spanyol pedig fel sem vette, rég megszokta már a nap perzselő sugarait.

A főutca felé és a főutcán már nem is jártak az emberek, hanem nagy csoportokba verődve álltak, különösen legények, volt köztük baka is, és élénken vitatkoztak.

— Mi van itt? Miről foly a beszéd? . . . Nagy dolog történhetett itt, vagy van készülöben! — tört ki belőlem a kíváncsiság. — Ennek a dolognak a végére járok, ha estélig tart is! — De előbb hol egy levélszekrény?

A főutca elején egy ház falából fehér márványból művészileg kifaragott oroszlánfej bámul nyitott szájjal a járó-kelő vagy álló közönségre. Egy pillanatra megálltam előtte és gyönyörködtem a szép fejben. Ekkor az a gondolatom támadt, hogy ez a nyitott száj bizonyára azt jelenti, hogy a gazdája éhes, és valami falat után áhitozik. Hogy tehát hiába ne tátogassa rám a száját, fogtam a levelemet s behajítottam, hadd ízlelje meg, jóízű-e a magyar írás? Hisz úgy sincs semmi értéke, legföllebb a bélyegjének. És ime, be-

vette! Utánam meg egy inas etette levelezőlapokkal, majd egy másik nyomtatványokkal. Ez így tartott folyton. A falánk állat mindent elnyelt, de azért csak tátogatta a száját.

Ilyenek a spanyolországi levélszekrények. Valóban elmés találmány! Ez állat telhetetlensége azt jelzi, hogy a levélírásból sohse fogy ki az emberiség.

Csak akkor láttam, hogy fölötte ércbetűkből e szó áll: »Correos.« A spanyol tudomány ugyan nagyon gyéren volt képviselve nálunk, magyaroknál, annyit azonban mégis kisütöttem, hogy itt a posta.

Ezután, mint aki dolgát jól végezte, és nagy tehertől szabadult meg, a legnagyobb lelki nyugalommal visszaballagtam a főutca sarkára, hogy elülről kezdjem tanulmányutamat.

Belevegyltem a cigarettázó férfiak tömegébe, hogy közvetlen közelből legyen szem- és fültanuja a főutcai életnek.

A sevillai főutca nem tesz kellemes benyomást a szemlélőre. Sok főutcat láttam már, de ilyet még sehol. Egy 3, néhol legföllebb 5 méter széles utcát főutcának elnevezni, majdnem hallatlan dolog, pedig a sevillai *Sierpes* ilyen. Hozzá még se hosszú, se egyenes. Kocsiközlekedés nincs rajta; az elején és a végén a földbe vert két vasduc lehetlenné teszi, hogy kocsí bejuthasson. Gyalogjáró az egész, nagy négyszögű kövekkel kirakva. Több emeletes házai többnyire a legnagyobb rendetlenségben épültek, egyik kijebb áll a másiknál, akár csak bosszúból tették volna, hogy a szomszéd ne láthasson

A hazaszeretetet avatta fel az új egyesület zászlaját, melyet kell, hogy a hon-szerelem lengessen magasan. A kultur-egyesület, a melynek alapszabályait a belügyi kormány már megerősítette most, teljes erővel folytatja a szervezési munkálatokat és e célból a következő lelkes hangú felhívást intézi most a magyar közönséghez:

F e l h í v á s.

Délmagyarországon, hazánk e leggazdagabb és legnépesebb területén, az idegen törekvések évről-évre tért hódítanak. A külföldről szított izgatás mindinkább előre tör és a magyar befolyás a magyarság nemtörődömsége folytán hátra szorú.

Az idegen áramlatot segíti minden: a templomuk, a felekezeti iskolájuk, a pénzügyi intézetek és a rokonyelvű külföld. Ellenben a magyarságnak Délmagyarországon eddig semmiféle segítsége nem volt.

Most magyarságunknak, nemzeti kulturánknak új társadalmi erőssége, vára épült Délmagyarországon is, hogy e gazdag buzatermő földet, e kalászos rónaságot, az ország e legdúsabb területét megmentsse a magyarságnak. Apponyi Albert gróf, Dessewffy Sándor csanádgyházmegyei püspök, Császka György dr. kalocsai érsek, Fehér Ipoly dr. pannonhalmi főpát, Németh József felszentelt püspök, Várady Árpád dr. c püspök, Rákosi Jenő, Falk Miksa dr. főrendiházi tagok, Urbán Iván, Latinovics Pál, Lukács György dr., Meskó Sándor dr., Csathó Zsigmond dr., Pogány Károly, Molnár Viktor dr., Dellimánics Lajos dr., Kálly Albert, Schmausz Endre, Zákó Milán és Péter Pál főispánok, a magyar kultúra, a nemzeti művelődés e jelesének tiszteletbeli elnöksége mellett megalakult a »Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület« és céljául tűzte ki, hogy kitartással előre haladjon a magyar kultúra terjesztésének útján, mert a nemzeti gondolat és a nemzeti aspiráció immár nem állhat meg annál a pontnál, a mely a magyarság öntudatát folyton-folyvást ébren tartja, hanem kell, hogy hathatósan és eredményesen működjék abban az irányban is, hogy a barátságos és a magyarság iránt simpatikus idegen nyelvű népek a magyarosodás gondolatát megszeressék.

előre. A nagy ablakok vagy erkélyesek, vagy egy méternyire ráccsal ellátvák. Az erkélyeken senorák és senoriták legyeznek magukat, és mulatnak a senorok és caballero- rok által az utcán rögtönzött jeleneteken.

Azonban mégis volt valami, ami mindjárt az első pillanatban megnyerte tetszésemet. Ugyanis a főutcán épügy, mint az élénkebb mellékutcaiban, hogy a járó-kelő a nap heve ellen védve legyenek, a szemközti fekvő házakra az eresz alól erős vékony köteleket húznak, s azokra kis gépezet segítségével ponyvákat feszítenek, úgy, hogy mikor a nap forrón süt, az egész utcát mintegy sátor alá temetik. Oly kellemes ott alatta nyári napokon még a kora délutáni órákban is sétálni!

Legérdekesebb a főutcai nappali élet, kora tavasztól késő őszig, minden vásár- és ünnepnapon a 15—16. órában (d. u. 3—4), ha jó az idő.

Legnagyobb élénkség uralkodik az utca-sarkon felállított bódék és a dohánytőzsdék körül. A bódéknál a caballero- rok nem annyira a hőségűtől, mint inkább a sok beszédűtől kiszáradt torkukat valami hűsítőnek csúfolt napsütötte, langyos szörp- és limonádéfélével, leginkább gazeuse-zel kenetik. Rengeteg mennyiséget fogyasztanak el belőle. Szinte megostromolják a bódékat. De így sem jut mindegyiknek.

A dohánytőzsdékbe pedig nemcsak azért tódulnak, hogy cigarettákkal lássák el magukat, — spanyol cigaretták nélkül bajos elképzelni — hanem különösen azért, hogy jegyet vegyenek a 17 órakor kezdődő *Corrida de*

A ki a magyar nemzet jövője iránt érdeklődik, a magyar nemzeti állam ideálját szívében hordja, annak kötelessége fölemelni a zászlót a Délmagyarország nemzeti kulturájáért teljesítendő feladatra, be kell lépnie a *Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület* örökös, alapító, rendes, vagy pártoló tagjai sorába.

Az egyesület működése kiterjed Arad, Bács-Bodrog, Békés, Csanád, Krassó-Szörény, Temes és Torontál vármegyék területére; célja pedig az lesz, hogy a béke minden eszközével, de a nagy eszméhez méltó minden erővel ápolja, fejlessze és erősítse a Délmagyarországon a hazafias magyar szellemet, terjeszsze a magyar nyelv ismeretét.

Az egyesület tagja lehet minden feddhetlen jellemű férfi és nő, továbbá az erkölcsi és jogi személy.

Az egyesület tagjai: örökös, alapító, rendes és pártoló tagok. Örökös tagok mindazok, kik az egyesület alaptörvényének gyarapításához egyszer s mindenkorra legalább ezer koronával járulnak. Ezen összeg tíz éven át évi 100 koronás részletekben is fizethető.

Az egyesület alapító tagjai azok, akik az egyesület alaptörvényének gyarapítására legalább kétszáz koronával járulnak. Ezen összeg öt éven át évi 40 koronás részletekben is fizethető. Az örökös és alapító tagsági díj, mint a kulturegyesület részére tett érintetlen alapítvány, az adományozó neve alatt őriztetik és csak is a kamata fordítható az egyesület céljaira.

Az egyesület rendes tagjai azok, kik évenként 2 korona tagsági díjat fizetnek az egyesület pénztárába.

A rendes tagok kötelezettsége aláírásuktól számítandó 5 évig áll fenn az egyesülettel szemben, beszámításával azon egész évek, melyben a belépés történt. A rendes tagok jogosítva vannak ötven korona tőkének az egyesület pénztárába való befizetésével tagsági díjfizetési kötelezettségüket megváltani, mely esetben életük fogytáig a kulturegyesület rendes tagjai maradnak.

Pártoló tagok azok, kik bármely adománnyal segítik elő az egyesület célját.

Az egyesület a legkisebb adományt is kö-

szönettel fogadja és azt hírlapokban és évkönyveiben nyilvánosan nyugtázza.

Szegeden, 1904. évi január hó 1-én.

Zombori Rónay Jenő, elnök. Kern Lajos dr., alelnök. Hercegh Ferencz, alelnök. László Gyula, kir. tan., alelnök. Gallovich Jenő, főtitkár.

A kulturegyesület örökös tagjai sorába újabbán 1000—1000 koronával beléptek: Torontál, Bihar, Hajdú, Csanád vármegyék, Szabadka, Pancsova, Hódmezővásárhely, Baja, Kalocsa, Pécs városok.

Alkalmazottak szervezkedjétek!

Minden félreértés kikerülése végett az ezen lap múlt heti számában ilyen cím alatt Schön Ödön úr tollából megjelent cikknek első mondatára ki kell jelentenem, hogy az azt megelőző számban megjelent cikkem megírására, sem megsértett hiúságom reparálása, sem pedig bármilyen néven nevezendő egyéb személyes motivum nem indított, mert személyes megtámadásom esetén, ennek megtorlására más mód állott volna rendelkezésemre.

Hagyjuk tehát a személyeskedést és szorítkozzunk tisztán az előttünk fekvő ügy megvitására.

Mulasztást követnék el akkor, ha ezzel kapcsolatban azon felfogásokkal szemben, — mintha előző cikkemben a kereskedősegédek ellen támadást intéztem volna, avagy abban még csak a legparányibb mértékben is lenéző vagy lealacsonyító momentum foglaltatnék — ki nem nyilatkozhatnám, hogy ez egyszerűen nem áll. Méltóztassék bárkinek is cikkemet figyelmesen átolvasni, s ha annak tartalmát kellő objectivitással itéli meg, abban perhorreszkállót találni nem fog.

Én a kereskedősegédek foglalkozási és működési körét nem ócsároltam, ezen tárgyat különben is alig érintettem, csupán társadalmi szempontból kívántam az osztálykülömbiséget megvilágítani és remélem, hogy sikerült is cikkíró úr álláspontját érveléseimmel megdönteni, mert legújabb cikkében ezen témára már nem terjeszkedik ki, következésképpen hallgatólag velem egy véleményen van.

Cikkíró úr most már nem a társadalmi osztályt, hanem a működést, már t. i. a ke-

reskedősegédek működését állítja a mi működésünkkel szembe.

Semmi kifogásom az ellen, ha a kereskedősegéd működését többre becsüli a mienknél, ez — instálom — individuális, kinek a pap, kinek a papné, de engedje meg nekem a tisztelt cikkíró úr, hogy felhozott példáját, a könyvvezető hatáskörére vonatkozólag, rectificáljam.

A könyvelő mindenek előtt főnökének bizalmi embere, s mint ilyen be van avatva, de hatáskörénél fogva be kell, hogy avatva legyen a legmélyebb üzleti titkokba. Tesz, vesz, vásárol, elad, kalkulál, örökös a kintlevőségek pontos befolyása fölött, int, perel, körültekintésénél fogva kibővíti vagy korlátozza a felek élvezte hitelek, a felekkel levelezés útján érintkeznek, érintkezésbe lép a külvilággal (én már nagyon sokat dolgoztam Brazíliával, az Egyesült Államokkal, Angol, Francia, Spanyolországgal stb.) és mindezen felül, ha ambíciója van, befolyhat, — de sok helyen be kell folynia — az üzlet külső ágába is.

A könyvvezető tehát nem gép, az üzlet menetele iránt nem érzéketlen, indolenciát nem ismer, hanem igenis szívében hordja az üzlet érdekeit, főnökének sokat használhat és erkölcsileg felelősségteljes állásánál fogva igen fontos factora az üzletnek.

Elismerem, hogy a kereskedősegéd szerepe is fontos, tudását tapasztalatokból meríti, szellemi munkáján kívül fizikai munkát is végez. Áruismeretekkel is kell bírnia, stb. stb., ez mind nagyon szép és üdvös, tisztelem és becsülöm a munka emberét, de hogy jön mindez a mi tulajdonképeni kérdésünkhöz? Ugy emlékszem, hogy tisztelt cikkíró úr szervezkedésre hívott fel bennünket s erre azt válaszoltam, hogy nálunk elméltőztatott késni; mi már szervezve vagyunk. Azután azt is említette cikkíró úr, hogy segíteni akar rajtunk, tekintet nélkül alkalmaztatásunk minőségére.

A szándék nagyon nemes, s szívem mélyéből üdvözlöm cikkíró urat ezen törekvésében, nekünk azonban nem segítség, hanem védelem kell, s ez az amit nekünk tisztelt cikkíró úr nyújtani nem tud, mert erre csakis a törvények hivatvák.

Mi nem sztrájkolhatunk főnökeinkkel szemben, nem is akarunk sztrájk útján vívmányokat elérni, ez nálunk nagyon megbosszúl-

torosra (bikaviadal). Minden dohánytőzsde ajtajánál ünnep- és vasárnap már délben felüti sátrát a bikaviadal jegykiadó hivatala. Pedig dohánytőzsdét minden tizedik lépésre találhat az ember. Eléjük rendszerint egy méter hosszú és majdnem ugyanolyan széles nemzeti színű (vörös, sárga, vörös) lobogót függesztenek »Despacho de billetes« felirással. A közepén fekete bikafej diszeleg, s alatta tudtul adatik mindenkinek, milyen jegyek kaphatók. Némelyiken háromféle felírás van: *centro* (középre), *sombra* (árnyékos helyre) és *sol* (napos helyre); másokon pedig egy vagy kétféle. Legdrágábbak az árnyékos helyre szólók, de a cabalero ritkán pazarolja a pénzét ilyenre, a legolcsóbb, a napos helyen is épügy lelkesedhetik, mint bárki más. Bánja is ő, hadd pörkölje a nap, csak bikaviadalt lásson. Ezért kész bármennyit túrni, szenvedni.

A bikaviadalt minden nagyobb városban már napokkal, sőt hetekkel előbb hirdetik óriási plakátokon. Olyanformán, mint nálunk országos vásár alkalmával, midőn az egyszerű nép szipolyozói: a panorámák tulajdonosai, bukott kereskedők, dologkerülő csepűragók, állatszélidítők stb. színes plakátokon nagy betűkkel hirdetik: Itt a kedvező alkalom! Most vagy soha! stb. vagy: Hallatlan olcsóság! stb. vagy: Csak rövid ideig látható! Ki? N. N. a világ legnagyobb bűvésze stb. vagy: Itt látható a világ legnagyobb csodája! stb.

A cifra papiros kíváncsivá teszi a nagyérdemű közönséget, mely áll inasokból, csöcseléből és azokból, kik vidékről becsoszo-

gának. Rendesen az anyjuk veszi észre először s azonnal megszólal:

— Te apjuk! nézd csak, mi az a cifra cédula? Talán valami komédia lesz!

És az apjuk tudós ábrázattal betűzeti és magyarázza a cédula mondásait nem valami nagy írástudó oldalbordájának, ki önkénytelenül is ott kotorász szoknyája zsebében, nem volna-e fölösleges hatosa . . . a komédiára.

Az inasgyerek is csak el-elnézi, és hirdeti mindenfelé pajtásainak, mi van a vásártéren.

— Ezt megnézzük! — mondja mindegyik. És akárhonnan, de előteremtik a szükséges összeget.

Épen így van ez Spanyolországban is a bikaviadalt hirdető plakátokkal. Minden általmenő megáll előttük, s különösen a legények, a csöcselék, ingyenélők, falusiak nagy mohón olvassák: Kik lesznek a szereplők? Hány bikát ölnek meg? (Sőt ezek még le is vannak pingálva). Hová valók? Ki lesz az espada (bikaölő)? stb. S azonnal, ott helyben megkezdődik a kritika. Meghányják-vetik a hirdetés tartalmát, és tetszésöket vagy nem-tetszésöket nyilvánítják fölötte. Napokig csak erről foly a beszéd mindenfelé, főleg, ha valami nevesebb espada lép fel, vagy ha nem valami fiatal bikák kerülnek a porondra.

Sevilla főutcáján az ezer meg ezer ácsorgó és az utca minden zegét-zugát ellepő nem uri, hanem alsóbbrendű nép se beszél és vitatkozik másról, mint a 17 órakor kezdődő bikaviadaltól. Délben már nincs otthon mara-

dásuk; ide csődülnek, hogy előbb muljék az idő. Mintha tűkön állna mindegyik, oly nehezen várják a 16 órát, hogy a cirkuszba indulhassanak, és kényök-kedvök szerint szórakozhassanak.

A régi római csöcselék csak kenyeret és cirkuszi játékokat kívánt, a spanyol se törődik semmivel mással, csak betevő falathoz jusson, ha másképp nem, koldulással, — a dolog különben se kenyere — és bikaviadalt lásson. Akárhogyan, de előteremti a pénzt hozzá. Inkább éhezik egész családjával, de a bikaviadalt megnézi. Azt gondolja, hogy összedőlne a világ, ha ott nem lehetne.

Heves beszédjökben nem zavarja őket sem az ujságot, gyümölcsöt, legyezőt (melyekre a bikaviadal egy-egy részlete van lefestve, darabja 10 ct.) és sorsjegyet árulók éktelen ordítóása, sem a szemtelenül tolakodó koldusok rimázkodása, sem a vak vagy nyomorék muzikusok hamis játéka vagy rémes éneke, sem pedig a járó-kelőknek, különösen egyes vén asszonyoknak az eldobott cigaretta vagy szivarvég összeszedése alkalmával rajtuk keresztül-kasul bujkálása. Azonban ha közéjük vetődik valami csinosabb vászoncseléd, ki jegyért menve nagy sietve surran el mellettük, azonnal abbahagyják a diskurzust, valamennyi szem egy irányba néz, és megered a bók, tréfa, incselkedő megjegyzés stb. Éva leánya irul-pirul, s dolgához lát, am azok pedig napirendre térnek. De a csunyábbja meg a kissé vénecske is figyelemben részesül, csakhogy . . . nincs köszönet benne.

A boltok egy része vasárnap délután be

hatná magát, no de meg máskülönb a vérmérsékletünkkel és jó izlésünkkel is ellenkeznék; mondám, nekünk csak a törvények tudnak védelmet nyújtani, de ez aztán — szépen kérem — olyan hatalmas fegyver ám, melyet legyőzni nem lehet.

Ha cikkíró úr például a múlt heti napilapokat átolvasta, bizonyára nem kerülte el figyelmét egy ministeri rendelet, mely kimondja a magánhivatalnokok teljes vasárnapi munkaszünetét, s ebben nem tesz különbséget a fővárosi és vidéki magánhivatalnokok közt, sőt kiterjed a rendelet olyan iparvállalatoknál alkalmazásban levő magánhivatalnokokra is, a hol egyébként a gyári üzem vasárnap nem szünetel.

Tetszik látni, ez az ami nekünk kell, nem pedig segítség, s amíg ügyünk olyan kezében lesz, mint a milyenekben jelenleg is van, egész nyugodt vagyok az iránt, hogy — habár késedelmesen — de végre mégis diadalra fognak jutni eszméink.

Arra a fuvarlevélkiállítási és bruttó-nettó históriákra engedje meg cikkíró úr, hogy ne reagáljak, de cikkének utolsó passzusát már nem hagyhatom megjegyzés nélkül.

Tény az, hogy mi nem vagyunk annyira praedestinálva az önállósításra, mint a kereskedősegédek, és mégis láttam már olyan kereskedőket, gyárosokat, sőt földbirtokosokat is, akik azelőtt magánhivatalnokok voltak, viszont láttam már olyan kereskedősegédeket is, akik nem önállósíthatták magukat, de láttam már olyan önálló kereskedőket is, akik ismét segédek lettek, még tovább megyek, láttam már analfabeta embereket, kik milliomosok lettek. Hát — könyörgöm — ezt nem mi, hanem a sors intézi, ezekről a dolgokról kár beszélni. Mindenki nem lehet önálló, két oknál fogva, mert ha valamennyien önállóak volnának, először is egymást ennők meg, másodszor pedig nem tarthatnánk magunknak szemeélyzetet, mert nem jutna.

Mindezek után azt hiszem, hogy az előtünk fekvő thémát teljesen kimerítettük, nekem ezen tárgyhoz valóban nincs más mondani valóm, befejezésül azonban még csak azt engedje meg nekem cikkíró úr, hogy önzetlen fáradozásához legnagyobb szerencsekívánataimat nyilvánítsam, legyenek törekvései áldástól kísérve és segítsen mindazokon, a kiken csak segíteni tud.

Benedek Imre.

van zárva, azonban a cukrászdák, kávéházak, látszerész- és divatárusüzletek, fodrásztermek és a lábbelit tisztító műhelyek nyitva vannak, hogy a cirkuszba menők semminek a hiányát se érezzék, akár a belső t. i. a finnyás gyomor, akár a külső szorul kielégítésre, illetőleg gondozásra. Sőt még virággal, cukorkákkal és finom süteményekkel is kedveskedhetik, akinek módjában áll.

16 óra felé (d. u. 4) a sorok megritkulnak, a nép oszladozni kezd, a főutca élénksége lassankint megszűnik. Mindenki jegygyel felszerelve a cirkuszba siet, ahová már egy órával előbb azok is tartottak, akikkel a főutca jövet találkoztam. 16 óra után a főutca a mellékutcákkal együtt teljesen néptelen.

Ilyen az élet kedvező időben a sevillai főutcán husvétől mindenszentekig — ez a bikaviadal saisonja — minden vásár- és ünnepnapon kora délután.

Miután a madridi bikaviadalt már láttam, irtóztam még a gondolattól is, hogy a sevillait is megnézzem. Mielőtt visszatértem volna a szállodába, még néhányszor fel-alá sétáltam a főutcán, most már egészen háborítatlanul. Nem kellett kitérni, nem kellett kerülgetni, akárcsak az év nagy részében . . . a bajai főutcán.

Mese a kis lepkéről.

(Igaz történet.)

Végre elmúlt már a tél,
Nincsen többé fagy;
Mindenütt nagy öröm kél,
Örvend kicsi, nagy.

Eljött a szép kikelet,
Megmozdult a föld;
Ébred az természet,
Biborruhat ölt.

Vigan csipog a madár;
Rügyet hajt az ág;
Kisütött a napsugár,
Lomboznak a fák.

Sok virág, ha kinyílik:
Színdús lesz a rét.
Illatáért irigylük
Sokan a lepét.

Az illatot még tetéz:
(Már pedig ez hat)
Virágokban a sok méz,
Mít ő kiszívhat.

Ami aztán még vagyon
Kitűnő dolog:
Hogy édes a méz nagyon,
És mi fő, hogy sok.

De a lepke csapodár,
Megunta hamar
Egy virágnak mézét már,
Ujabbat akar.

És a lepke csak repdes
Ide és tova,
Mely virágba szerelmes:
Repül ő oda.

Szegény sok virágkehely,
Ha ő elmarad:
Még egy utolsó lehel,
Aztán elhervad.

»Kis lepke majd meglátod
Mebánod ezt még;
Ne szeress sok virágot,
Nem lesz jó a vég.«

De a lepke csak repül,
Jó szó nem használ.
Amiért ő most hevül:
Ujabb virágszál.

»Legyen hát enyém ez is,
Végre meg nem árt.«
De elérte Nemezis,
Mert biz pórul járt.

Szép virág volt, ám igaz;
És kacérkodott,
De azért a kis ravasz
Nem hamarkodott.

Szegény lepke szünetlen
Száll virág elé,
De a virág kegyetlen,
Nem kacsint felé.

Ám virágnak tiltani
Ép úgy nem lehet,
Mint szivekből irtani
Hív szerelmeket.

És a virág nagy végre
Megadta magát,
Esküdözött az egre:
Hiszi a szavát.

Szirmai szerelmesen
Ölelik lepkét,
Lepke szenvedélyesen
Csókolja kelyhét.

A kis lepke most boldog;
Másra nem repül;
Mást szeretni sohse fog,
Másért nem hevül.

»Nem lesz ez egészen jó,
Szól a szép virág.
Ne heveskedj kis bohó:
Ügyel a világ.«

»Másé vagyok és Tied
Én nem lehetek;
Ha szeret is a szíved,
Nem segíthetek.«

És a lepke ezután
Nagyon beteg lett.
Nem megy ő már más után,
Nem szív több kelyhet.

És a lepke mivelhogy
Élni így nem tud:
Ereje csak egyre fogy,
Végre sírba jut.

Anonyma.

Vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetésük m. hó végével lejárt, tisztelettel felkérjük, hogy a megújítás iránt mielőbb intézkedni méltóztatásnak, nehogy a lap pontos küldését fennakadás zavarja meg.

HIREK.

Thaly Kálmán üdvözlése. Bácsbodrog vármegye közgyűlése Thaly Kálmán orsz. képviselőt hazafias működéséért átiratban üdvözölte.

A baja-báttaszéki híd építési költségeire a folyó 1904. évben 300,000 korona van előirányozva. A többi költségek a szükséghez képest fognak minden következő évben előirányoztatni.

Esküvő. Dr. Kiss Péter szabadkai városi alkapitány f. hó 6-án délelőtt vezetí oltárhoz Bodrogi Erna urhölgyet, Bodrogi Gyula kir. közjegyző kedves, szeretetreméltó leányát.

Uj vármegyei aljegyző. Scherer Rezső földinket Bács-Bodrog vármegye legutóbbi tisztújító közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel aljegyzővé választották.

Esküvő. Schäffer Márk, a helybeli Szücs Ödön-féle gépgyár cégvezetője f. hó 10-én esküszik örök hűséget Szegeden Kuzman Ilonka kisasszonynak Dr. Kuzman Oszkár helybeli orvos nagyműveltségű hugának.

Zenés mise. A helybeli zenekedvelők Husvét vasárnap délelőtt 10 órakor a plébánia templomban tartandó nagymisén előadják Seyler G-miséjét orgona- és zenekar kíséret mellett. Két betét is lesz, és pedig Graduáléra Lipp »Regina coeli«-je és Offertoriuma Güttler »Angelus«-a. A karok betanításán ezúttal is Vilhelm Károly karnagy fáradozik.

Esküvő. Kulka Sándor órás e hó 12-én d. u. 3 órakor esküszik örök hűséget Hermann Matild kisasszonynak, Herman Samu helybeli kereskedő kedves leányának.

Adakozás. Állásnélküli kereskedő segédek fölsegítésére postabefizetési lapot küldöttek: Fleischmann Manó 214, Grünhut Miksa 260, Gludovác Ferencz utóda 210, Csicsáki Ferencz 370, Reich Farkas fiai 454 és Drescher Gyula 274, összesen 1782 drbot. Rendeltetési helyére juttattuk.

Halálozás. Őszinte részvételt vettük azt a hirt, hogy városunk közszeretnek örvendő polgára: Kollár Ernő fakereskedő múlt hó 29-én a hajnali órákban egy budapesti szanatóriumban elhunyt. A boldogult földi maradványait csütörtökön reggel 8 órakor szentelték be a vasuti pályaudvaron, ahonnan a résztvevő közönség óriási sokasága kísérte utolsó útjára, a Rókusról nevezett temetőbe. Az elhunyt családja iránt általános a részvét.

A tűzoltó-egylet közgyűlése. A bajai „Önkéntes Tűzoltó Testület” vasárnap d. u. nagy érdeklődés mellett tartotta rendes évi közgyűlését a városi székház kis tanácstermében.

A közgyűlést Lengyel Andor elnök nyitotta meg rövid beszéd kíséretében, majd Buday István titkár beszámolt az egylet múlt évi működéséről, ismertette az egylet célját és törekvéseit. Végül felolvasta az új, módosított alapszabályokat, melyek a székesfővárosi tűzoltó-testület alapszabályainak mintájára készültek.

Az alapszabálytervezetek megvitatása után előterjesztette Prigly Károly egyleti pénztáros a múlt évi zárszámadást és az ez évi költség-előirányzatot, melyben bennfoglaltatnak a tűzoltói felszerelések beszerzése. Mindkettőt egyhangúlag jóváhagyták.

A tisztújításnál a régi tisztviselők újjal megválasztottak.

Ezután következett befejezésül az érem és jutalmak kiosztása.

Lengyel Andor elnök meleg szavakban méltatta Stein L. József segédtszűnek kiváló érdemeit a tűzoltás és mentés terén és átadta a választmány és parancsnokság által elhatározott nagy ezüst érmet. Bajay Péter helyettes parancsnok néhány buzdító szó kíséretében feltűzte a bátor segédtszű mellére az ezüst érmet. Az ünnepélyes aktus alkalmával Meskó László városi tanácsnok is felszólalt és lendületes szavakban méltatta Stein L. József érdemeit.

Ezután kiosztottak 20—20 koronás arany jutalmat Kincses Pál, Trifusz Géza, Gibicz József, Loos Mihály, Révész Bertalan, Pintér Pál, Scheib Antal és Bencze Pál önkéntes tűzoltók között, kik buzgó munkálkodás és tűzoltás körül kifejtett tevékenységükkel ezen kitüntetésére méltán rászolgáltak.

Ezzel a közgyűlés véget ért, a tűzoltók hangos zeneszó mellett az őrtanyára vonultak.

Figyelmeztetés. Felhívjuk a választópolgárság figyelmét arra a körülményre, hogy az 1905. évre szóló képviselőválasztók névjegyzéke legközelebb ki fog függeszteni. Választóink, igen jól teszik, ha személyesen szereznek meggyőződést aziránt, hogy a névjegyzékben fel vannak-e véve? Aki a jegyzékben fölveve nincs, de képviselőválasztói jogosultsága van, forduljon annak idején lapunk szerkesztőségéhez.

Koholt öngyilkossági hír. Több fővárosi és vidéki lap azt újságolta olvasóinak, hogy Cornides Sándor, a néhány évvel ezelőtt Baján állomásozott honvéd huszar főhadnagy öngyilkossági kísérletet követett el. Mint nekünk jelentik, a dologból egy szó sem igaz. Igaz ugyan, hogy Cornides néhány hét óta a budapesti, XVII. számú kórházban betegen fekszik, de öngyilkossági kísérletet elkövetni esze ágában sem volt.

Vihar. Csinos kis vihar tombolt városunkban most szerdán és csűrörtökön. A számguldó szelek, úgy látszik, a régi tradícióhoz akartak hívek maradni, amikor a böjt végén tombolták ki magukat, kényök-kezdőkre. No de talán elfújták az állandó, hideg időt, meg a szőlős gazdák rémét: a tavaszi fagyokat.

A sorozás eredménye. A sorozás eredményéről a következő adatokat vettük: Előállított 252 hadköteles. Ebből besoroztatott közös hadsereg újoncjutalékára 33 és a honvédség újoncjutalék javára 15 ember. A póttartalékba soroztatott 38 ember. Visszahelyezett 104, fegyverképtelen 58, minden szolgálatra alkalmatlan 3. Egy ember a polgári kórházba utaltatott.

Elítelt népgyűlési elnök. Mult vasárnap népgyűlést tartottak a mezőgazdasági munkások, amelyen egy egylet alakítását határozták el és ugyan ezen a népgyűlésen hozták azt a határozatot is, hogy ezután Baja város háttárában csak 10 óra hosszat dolgoznak, viszont a munkabért 50—100 százalékkal felemelik és azt, aki nem bajai munkást foglalkoztat, bojkottálják. Ezen határozati javaslatot kinyomatta és szétszórtatta a népgyűlés elnöke: Varga György és jegyzője Francz Pál. A rendőrkapitány ezen ténykedésükért 2—2 napi elzárásra és 30 illetve 15 korona pénzbírságra ítélte őket.

A bajai építő iparosok husvéthétfőn a »Bárány« szálloda nagytermében esti fél 8 órakor világ póstával egybekötött táncestélyt rendeznek. — Belépődíj személyenként 1 Korona.

Lopás. Berdai István Szent-János külvárosi lakosnak a Dunaparton lánccal kikötött és lakattal lezárt ladikját március 20-ára virradóra ismeretlen tettes ellopta. A tolvaj ezen a ladikon az érsekesanádi határban levő Duna-szakaszon joggatlanul halászott, amiért a bérlők a ladikot elvették tőle. A tettes nyomozására az intézkedések megtörténtek.

Szurkálás. Március 29-én este a csávolyi vámon kívül Bakó Ferenc fuvarost ismeretlen tettes zsebkésével fejbe szúrta úgy, hogy a kés hegye a koponya-csontba törött s benne maradt. Bakót hozzátartozói a kórházba szállították, ahol csak nagy gondnal lehetett a késhegyét a koponyából kivenni. A nyomozás megindult.

Büntetés elől a halálba. Moholon a napokban Szellák Illés tanyai lakostól Sváb József 14 éves fiu, Vig Antal béres biztatására 480 korona készpénzt és 12,000 koronáról szóló kötelezvényt eltulajdonított és azt Vignek átadta. A károsult mindjárt kérdőre fogta a házbelleket. A tettesek konokul tagadtak és csak néhány nap múlva vallotta meg a fiu, hogy ő a tettes. A rendőrség erélyes fellépésére Vig ígérte, hogy az ellopott összeget visszaadja, két rendőr kísérete mellett a tanyára mentek, ekkor Vig 100 koronát vissza is adott, de a többi nem. Azt állította, hogy nem tudja, hogy hol van. A rendőrök a béres lakására mentek nyomozni. A károsult szépen felszólította Vig Antalt, hogy adja elő a többi összeget és a kötvényt is. Vig azt felelte: »Mindjárt.« Ezzel kiment és a kocsi félszerben felakasztotta magát. Mire a házbellek észrevették, már meg volt halva. Így a többi összeg a kötvénnyel együtt még máig sem került meg.

A Bácsmezei Kör m. hó 20-án tartotta meg rendes közgyűlését budapesti hivatalos helyiségében, Latinovits Pál főispán elnökle mellett. A főispán lelkes beszédben buzdította a kör tagjait, de főleg az ifjúságot a társadalmi béke, a kollegiális együttérzés ápolására, a kulturális törekvések előmozdítására. Beszéde után Piukovich főtitkár, terjesztette elő jelentését, melyből kitűnik, hogy a körnek 250 tagja van. Ezután a választást ejtették meg a következő eredménnyel: elnök Latinovits Pál főispán, alelnök: Dr. Tatits Péter járásbíró, főtitkár: Piukovich Elemér miniszteri fogalmazó, főjegyző: Pető Lajos lapszerkesztő, titkár: Megyánszky Lázár, jegyző: Alföldy Imre, orvos: Dr. Marberger Sándor, ügyész: Dr. Vincze Károly.

Összeégett gyermek. Óbecséről írják: Gyurkovits András 4 éves fiacskája e hét kedden az udvarban játszadozott. Hol, hol nem gyufára tett szert s a szalmakazal aljában játszadozva a gyufát meggyújtotta. Egy pillanat alatt lángba borult a kazal s a gyermek ruhája is. Az ártatlan teremtés jajgatása rémületbe ejtette a szülőket s a szomszédokat és mire a gyermekhez futottak, teste össze-vissza égett. Életben maradásához kevés a remény.

Bernschütz úr szimulál. Rettenetes egy patáliát csinált mult héten a nemrégiben letartóztatott Bernschütz Jóska a bíróság fogházában. Úgy délelőtt 11 óra tájban minden bevezetés nélkül olyanokat kezdett üvölni, mint egy szerelmes sakál. Mayer fogházőr ijedten szaladt a börtönbe, hogy megnézze, mi lelte becézett pártfogoltját. Nem kevéssé volt azonban meglepve, mikor Bernschütz rákjáltott:

— Vezess azonnal a cár elé. Én Togo japán admirális vagyok, ki akarom békíteni Japánt Oroszországgal.

Mayer barátunk azt se tudta fiu-e vagy leány; csak bámult maga elé.

— Hát mi az? Nem mozdulsz? csattant fel s azzal — bizonyára Japán szokás szerint — úgy rúgta hasba Mayert, hogy az kétszer is megfordult saját tengelye körül.

Ekkor már Mayer se vette tréfára a dolgot. Nahát ha te Togo admirális vagy — mondta — én meg akkor Koc Cin Csunk Csak kínai alkirály s azzal, szeliden bár, de úgy vágta

képen Togo úr ő exellenciáját, hogy a szemei szikráztak belé.

Ezután, néhány börtönőr asszisztenciájával kényszerzubbonyt húztak az örültséget szimuláló csirkefogóra.

— Ej Haj Vej! — sóhajtott egy nagyot Bernschütz, mikor készek lettek a toilettejével; azzal elcsöndesedett.

Siketnémák felvétele. A siketnémák szegedi intézetébe nemre, vallásra és nemzeti-ségre való tekintet nélkül 7—12 éves siketnémák felvétetnek. A felvétel iránti kérvények az intézet felügyelő-bizottságához küldendők be; mellékletek: keresztlevél, orvosi és hatósági bizonyítvány. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága ad.

Fészkelnek a madarak! Az állatvédő egyesület nevében tisztelettel kérem a gazdákat, mestereket, szülőket, tanító urakat, hogy intsék hozzátartozóikat, miszerint ezek, ha most a tavasz beálltával a szőlők között, erdőben szórakozást keresnek, az éneklő madarak fészkeinek kipusztítását ne tekintsek szórakozásnak, hanem szívtelen cselekedetnek, melylyel maguknak lelketlen örömet szereznek csak, míg másoknak (de még maguknak is,!) sok, sok kárt. (R. A.)

Ha a mohamedán részeg. Az alkorán tudvalevőleg eltiltja Mohamed követőinek a borivást. Hogy akad közöttük mégis, elég szép számmal, olyan, aki e gyaurnak való italt megissza, nem megrováskép mondjuk. Lám mi se tartjuk meg valamennyien, hogy csak egyet említsünk: az Isten kilencedik parancsolatját. Dehát ha . . . különben ez nem tartozik a dologra. Csupán azt akarjuk elmondani hogy milyen óriási különbség a részeg ember, s a részeg ember között. Láttunk már elég részeg magyart, részeg törököt azonban még soha; azaz hogy ilyet is láttunk, de csak egyet a ma egy hete megtartott hetivásáron. Ha a magyar ember berúg: énekel vagy káromkodik, nevet, vagy sír. Olyan berugott magyart azonban még nem láttunk, a ki részegségében — tojást megy vásárolni. Városunk egyetlen mohamedán lakosa a mondott napon, úgy látszik már a reggeli órákban beszélve, el ment tojást vásárolni. Hát ezen még nem lenne semmi fölemlítésre méltó, ha ő csak a tojásvásárlásnál marad, ő azonban azt cselekedte, hogy mielőtt azok árát leszúrta volna, egyenként vagdosta a földhöz a sok rántottának valót. A kofa kétségbeesve kezdett sikongani rendőr után. A török, mintha egy perc alatt kijózanodott volna.

— Mit kajabál maga? — kérdezte rácul. Azt hiszi, hogy nem fizetem meg a tojásokat?!

— Hát fizesse meg.

— Itt van! és azzal leszúrta az árát. Hát még most is haragszik? Ugy-e nem? — kérdezte s azzal átkarolva a hetven éves öreg-asszonyt, olyan cuppanós csókot nyomott nem egészen üde ajkaira, amelyet aligha kapott negyven év óta.

Haladunk a korrall. Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjébe lugas-szülőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, ahol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szülő ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az éres kezdetétől egész tél folyamán finom csemege-szölőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott »Szőlőlugast ültessünk« című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Szines fénynyomatu árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

Jótekonyság. A Bajai Polgári Olvasóegylet az elaggott és szegény sorsban levő 48-as honvédeknek 10 kor.-t adományozott, melyért a segélyző-bizottság ezúton mond köszönetet.

A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magszükségletét Mauthner Ödön és kir. udvari magkereskedésében, Budapest, Rottenbiller-u. 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 ol-

dalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Modern festészet és díszítés. Hegedűs György városunk szülötte, aki több olasz iskola elvégzése után városunkban letelepedett (Parti-utca 17. sz.) a lakásfestészetnél és a házhomlokzatok díszítésénél modern, izlésses irányt és díszes újításokat óhajt a közönség körében meghonosítani. Felhívjuk tehát a műértő közönségnek figyelmét, hogy lakásaik festésénél és házhomlokzataik díszítésénél Hegedűs Györgyöt bizalmával meg-tisztelni sziveskedjék.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcot eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtakát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján.

A hét zsebtükre.

Vasárnap, március 27. A japánok erősen bombázzák Port-Arthurt. (Eredeti távirat.)

Fischer Bélánénál nagymosás. A vezérmosónó egy discret ruha-darabbal a kezében izgató beszédet tart a tőke ellen.

Megjelenik a »Bajai Hírlap« szabadelvű-párti politikai hetilap 14. száma.

Hétfő, március 28. Port-Arthurt a japánok még mindig bombázzák. (Még eredetibb távirat.)

Weidingerék szobalánya azt mondja a Szutrélyék szobalányának, hogy elismeri a szabadelvű-pártnak a bajai híd kiépítése körül szerzett érdemeit, de csak addig, amíg arról a hídról van szó, amely a halpiacot a Pandúr-szigettel köti össze.

Kuropolitkin tábornok már megint átlépte a Bajkál tavat. (Eredeti, drótnélküli telefonjelentés.)

Kedd, március 29. A japánok még egyre bombázzák Port-Arthurt. Pattog a bomba, röpköd a gránát. (Még sokkal eredetibb távirat.)

A képviselőház nem tart ülést.

Kormány-párti lapszerkesztő kollégánkat meginterpellálja valaki, hogy a szokástól eltérőleg miért a jobbfelén viseli a hajválasztékát?

— Hát csak muszáj valamivel demonstrálnom, hogy jobb-párti vagyok — volt a felelet.

Még nem tudni, hogy a fiumei representanza mikor tartja második ülését.

Szerda, március 30. Port-Arthur bombázásából egy szó sem igaz. A tévedés onnan eredt, hogy Port-Arthur közelében egy patogatott-kukorica gyár volt erős működésben. Sebesülés nem történt. (Legeredetibb távirat.)

A képviselőház ma sem tart ülést.

Pasetti báró, volt olasz nagykövet, Rómából végleg Bécsbe költözött Butorait az ottani Tauszky már el is szállította.

Nagycsütörtök, március 31. Az orosz pénzügyminiszter Vladivosztokba utazott. (Galambposta.)

A spenót ára jelentékenyen felszökkent.

A harangok három napra Rómába költöztek. De sajna! Pasetti báró volt olasz nagykövetnek immár csak hült helyét fogják találni.

A kormánypárton bankettet terveznek abból az alkalomból, hogy a Bajai Hírlap előfizetőinek száma azóta, hogy kormánypártivá lett — hárommal megszaporodott.

Bernschütz Jóska ismét örültséget szimulál.

A képviselőház még mindig nem tart ülést.

Nagypéntek, április 1. Port-Arthurt nem bombázzák. Port Arthur mond és marad nyugodtan. (Havas.)

A holló ezúttal Brázay-féle »Ray«-szappannal mossa meg fiát, tekintet nélkül arra, hogy ez a világ reá kigyót, avagy békát kiált.

A szabadelvű párton a tegnap tervezett bankett eszméjét elejtik, mert a Bajai Hírlap négy előfizetője visszakérte a pénzét, — soványnak találva a lap programját.

Nagyszombat, április 2. Port-Arthurt a japánok teljesen kiéheztették. Az éhezők ezrei fetrengenek az utcákon. Makarov tenger-nagy express táviratot küldött Párisba, hogy a kormány részükre egy hajó-rakomány patkányt küldjön. Párisban tudvalevőleg az 1870. évi ostromzár óta a patkánypecsenye minden művelt család asztalán helyet foglal. — Egy későbbi tudósításunk azt jelenti, hogy a fentiekből egy szó sem igaz. (Reuter.)

A képviselőházban még most sincs ülés. A reichsrathban sincs ülés. Seholy sincs ülés.

A szabadelvű-párt lapszerkesztő százasbizottsága összeül, hogy megbeszéljék, mit válaszoljanak Valentin hatalmas cikkére. . . . et nascitur ridiculus mus.

A plebánia templom toronyórája most már rendesebben jár. Most legfőljebb 15—20 perccel mutat többet, vagy kevesebbet a rendes időnél.

Visszajöttek Rómából a harangok. Pasetti-vel Velencében találkoztak. Meleg üdvözléssel hozták a »Bajai Hírlap«-nak abbéli szíveseget, hogy a Pasetti nevet Baján, habár szerény körben is, de ismertté tenni sziveskedett.

—X.

Egy érdekes kis állat.

Irta: Endrey Elemér.

Ha vízinvényeket (moszatokat=békanyál) viszünk haza s otthon üvegedénybe helyezük, tapasztalni fogjuk, hogy a növénynyel együtt apró állatokat is hozunk szobánkba. Ezen állatok között nagyon gyakran ott szerepel az édesvízi Hydra, mely 6—8 karjával összefogdossa a vízi világ apró állatait. Színe barna, vagy zöld és a szerint nevezzük el. Az első pillanatban inkább növénynek, mint állatnak tartjuk. Összes rokonai a tengerben élnek. Nagysága 1—1.5 cm.

Szervezete bámulatosan egyszerű és leginkább hasonlít oly henger alakú csőhöz, melynek egyik nyílása el van zárva. A nyílás kö-

rül vannak karjai. E karok magukban még nem volnának veszedelmesek, de csalánszer-vekkkel vannak ellátva és ezek megbénítják az apró rákocskákat, melyek tócsánkban hemzsegnek, hogy azután rabjává essenek az örökké éhes gyomornak.

A közéletben rendesen nem törődünk a Hydrákkal, de a tudomány régóta figyelemmel kíséri őket és hogy azt meg is érdemlik, az alábbiakból kiviláglik.

Az édesvízi Hydrát *Leeuwenhoeck* látta legelőször Hollandiában 1703-ban s már neki is feltűnt nagy összehúzódó képessége, mert a másfél cm. hosszú állat, ha túvel érintjük 1 mm. kicsinynyé húzódik össze, hogy csakhamar ismét kinyúljon.

Trembley Ábrahám 1741-ben Svájcban bámulatos képességet fődözött föl állatunknál. Rájött ugyanis, hogy ha ketté metszük nem pusztul el, hanem mindkét fele rövid idő alatt kiegészítődik s két egyén áll elő. Sőt később sikerült neki egy Hydra egyént 50 darabra vágni és 50 darab kis hidrát kapott. *Ily bámulatos az édesvízi Hydra visszaszerző ereje!* Ezt a kísérletet bármelyikünk megcsinálhatja.

Rendes körülmények között is elüt szaporodása a többi állatokétól. Oldalán kis dudor keletkezik s az növekedésnek indulva eléri a kifejtett állapot nagyságát és alakját. Az új egyén vagy leválik az anya testéről, vagy rajta marad s ilyen módon 2—5 egyénből álló telepet alkot. Ezt a szaporodási módot bimbózásnak vagy sarjadzásnak nevezzük. Így szaporodik állatunk egész nyáron át, de nyár végén ivaros uton petét fejleszt, mely a víz fenekére hullva áttelel, hogy a tavasz mosolygó napsugáros napjaival újra kezdje életét.

Közönséges fogalmaink szerint nem nagy ez az állat, mégis gyakran élőködő (parazita) állatot találunk rajta s ez a *Trichodina pediculus* nevű ázalékállatka, mely le és fel mászkál külső felületén.

Ő maga is szívesen rátelepszik a mocsári csigára és a tányércsigára (Planorlus). Ezt az élőködést *asztalközösségnek* nevezzük, noha az első pillanatra azt hinnők, hogy együttélés (symbiosis), mert nagyon emlékeztet a *bernátrák* és *aktinia* általánosan ismert esetére. De míg ott mind a két fél nyer a társulásból, addig itt csak a Hydra, mert a csiga nem nyer, de nem is veszít, hanem gyanútlanul hordozza a maga Hydráját, nem sejtve lakója létezését, kinek megélhetését megkönnyíti.

Áldozatai leginkább apró rákok, ritkábban szunyogálcák és egyéb rovarok álcái, melyek bőven hemzsegnek vizeinkben és kergetik a még náluk is jóval kisebb ázalékállatkákat.

Egy ilyen bepillantás a parányi lények életébe, minden földi bajjal kibékíti a természet kedvelőjét és olyan gyönyörűségben részesíti, minőt csak a természet önzetlen és felemelő szeretete nyújthat. Mindenki megszerezheti magának ezt a gyönyörűséget, mert hiszen állóvíz, pocsolya mindenütt kerül s befőttes üveg is akad valahol. Nézegezzük szeretettel a vizekben nyüzsgő, futkározó élőlényeket s talán máskor majd egyebet is elmondok e csodás, ismeretlen világról.

IRODALOM.

Gedővár asszonya. Melodráma. Kiss József balladájára írta: Alföldy László. Kiss József gyönyörű költői alkotásához méltó költői alkotás városunk szülöttének: Alföldy Lászlónak az a műve, mely mostanában hagyta el a sajtót. Ha valaki, úgy mi bizonyosan, élénk érdeklődéssel kísérik ezen rokonszenves fiatal ember zeneirodalmi működését, kit istenadta tehetsége — úgylátszik — arra predesztinált, hogy nevét rövid idő múlva zenei kiválóságaink sorában emlegessék. Magáról a melodramáról — egy Budapestről kapott tudósítás nyomán — elmondottuk véleményünket már akkor, amikor először adták azt el a budapesti előkelő világ által favorizált »Bethlen Gábor kör«-ben. Az a tüntető megnyilatkozása a tetszésnek, a melylyel e művet fogadták, csak megerősített bennünket Alföldy László nagy zenei tudása felől táplált jó véleményünkben. A kiváló zenei termékre, mely a jeles szerző első mesterének: *Matauschek* Antalnak van ajánlva, felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét. Ára 2 korona.

Soba többé. Elbeszélések. Irta: Barta Lajos. Lapunk kitünő munkatársának: Barta Lajosnak most jelent meg az általunk már jelzett elbeszélés-kötete. A magunk véleménye helyett — mely talán elfogult lehetne munkatársunkkal szemben — leközzöljük a fővárosi hírlapok legelőkelőbbjének: A Budapesti Hírlapnak Barta e művéről irt véleményét:

Barta Lajos. Egy fiatal, nemes ambiciótól hevitett lelkű író novellás kötete fekszik előttünk. A könyv címe *Soba többé*, a kötet első novellája után. Nekünk éppen ez az elbeszélés tetszett legkevésbé, az író, mintha nagyon is mélyíteni akarta volna tárgyát s közben elvesztette közvetlenségét, frissességét. Annál nagyobb örömmel beszélünk a kötet többi három elbeszéléséről. Ezekben már mitsem látunk a kezdő, utat kereső tapogatozásából, itt már egy kész írói egyéniség áll előttünk, egy író, a ki éppenséggel nem keresi a könnyű, kitalapost, sablonos utakat és nem törí a fejét azon, hogy mint írjon meg újra olyan dolgokat, miket már előtte százszor elmondtak. Barta Lajos a maga hangján, a maga dolgait igyekszik velünk megértetni. Ezek közül a dolgok közül *Ez a fejsze eladó* című novella tetszett nekünk legjobban. Nemcsak a mese friss, népies hangja, hanem a kompozíció kerek formája miatt is. Igaz, hogy ebben az elbeszélésben is megtaláltuk Barta hibáját, azt, hogy igen sokat filozofál, magyaráz és aláhuz. Erre semmi szükség, sőt a közönség határozatlan neheztel érte, ha ily kevéssé bizik az író az ő fantáziájában és leleményességében. Barta Lajos később maga is rá fog jönni erre az igazságra. Addig is örültünk, hogy talentumos kezdő író dolgával foglalkozva, bemutathattuk őt a közönségnek. A kötet Budapesten jelent meg, ára 2 korona.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen unokánk elhunytá alkalmával fájdalunkat részvétükkel enyhítették, fogadják ez uton köszönetünket.

Baja, 1904. március 25.

Fehérváry Ferencz
és családja.

Köszönet nyilvánítás.

Felejthetetlen férjem gyászos elhalálása alkalmából oly sokan kerestek föl részben személyesen, részben levélileg, jóleső részvétük nyilvánításával, hogy azokért egyenként köszönetet mondani úgyszólván képtelen vagyok. Fogadják tehát mindazok, kik e ténykedésükkel, illetőleg a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalunkat csillapítani igyekeztek, ez uton hálás köszönetünket

özv. Kollár Ernőné.

1061/tkv.

1904. sz.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. tlkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést Dr. Rajk Aladár bajai

ügyvéd által képviselt Hutflusz Péter regőcei (rigyicai) lakos kérelmére Mönich Tamás regőcei lakos ellen 37 kor. eddigi, 16 kor. 40 fillér ezuttal és a még felmerülő költségeknek, nem különben csatlakozott és Allaga Ottó bajai ügyvéd által képviselt Kovács Iván és özv. Kovács Józsefné szül. Patruban Bianka regőcei lakosok végrehajthatók 888 kor. 96 fillér és járulékaik követelésük kielégítése végett az 1881. LX. t-cikk 144., 156. és vonatkozó §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó a bajai kir. járásbíróóság területén levő a regőcei 88. számú betétben AI. 1—2. sorszám 267. és 268. hrszám felében Mönich Pál kiskorú társulajdonos nevében álló 25 ö. i. számú házas beltelekre 846 kor. kikiáltási árban ezennel elrendeli és arra Regőce község-házánál 1904. évi április hó 14-ik napjának délután 3 óráját kitűzi, amidőn a fennebb körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevők a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt az elsőt, 30 nap alatt a másodikat, 45 nap alatt pedig a harmadikat, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai kir. adó mint letét hivatalba az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó letéti kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be.

A részletes árverési feltételek ezen kir. telek-könyvi hatóság irattárában és Regőce község-házánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Baja, 1904. évi január hó 26. napján.

Mayer,
kir. járásbíró.

özv. Spitzer Simonné és Társa

tégla- és cementárú gyára

BAJÁN.

Ajánljuk az építő közönség figyelmébe építési anyag üzletünket, hol állandóan nagy raktárt tartunk alant felsororolt építési anyagokból:

Mész, Beocsini portland és román cement,
hófehér, darabos és Elefánt védjegyű, eredeti olmozott
oltott. zsákokban.

Nádköret. (Stucatur-nád.)

Kátrány, tinctoral és carbolineum, faanyagok telítéséhez.

Aszfalt elszigetelő lemezek.

Bitumen, aszfalt és kaucsuk aszfalt: nedves falak kiszáritásához. — Aszfalt és kátránypapír, tetőfedéshez. — Kavics és dunai homok.

Épület díszítmények.

10-1

Elsőrendű budapesti légszesz

DIÓ-KOKSZ

kapható augusztustól kezdve házhoz szállítva és átmázsálva métermázsánként

3 korona 20 fillérért.

Megrendelések már most előjegyezhetők:

Geiringer és Berger cégnél, Baján.

10-3

Gyár: NYERGES-JFALU (Esztergom m.) Sürgőncím: Eternit Budapest. Telefon 12-92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria.)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrássy-út 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsirakomány. — Kérjen ismerttetést.

Dupla villanydelejes kereszt,
vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.,

gyógyít és felüdít jótállás mellett: *köszvény, reuma, asthma* (nehéz lélegzés) *álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia* (eskór), *idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza*, valamint minden *idegbetegségnél*. Azon beteg, aki 88503 sz. készülékem által legfeljebb **44 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona
idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,
könnyebb betegségeknek alkalmazandó.
A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel, vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest VIII. Bezerédi-utca 3. szám.

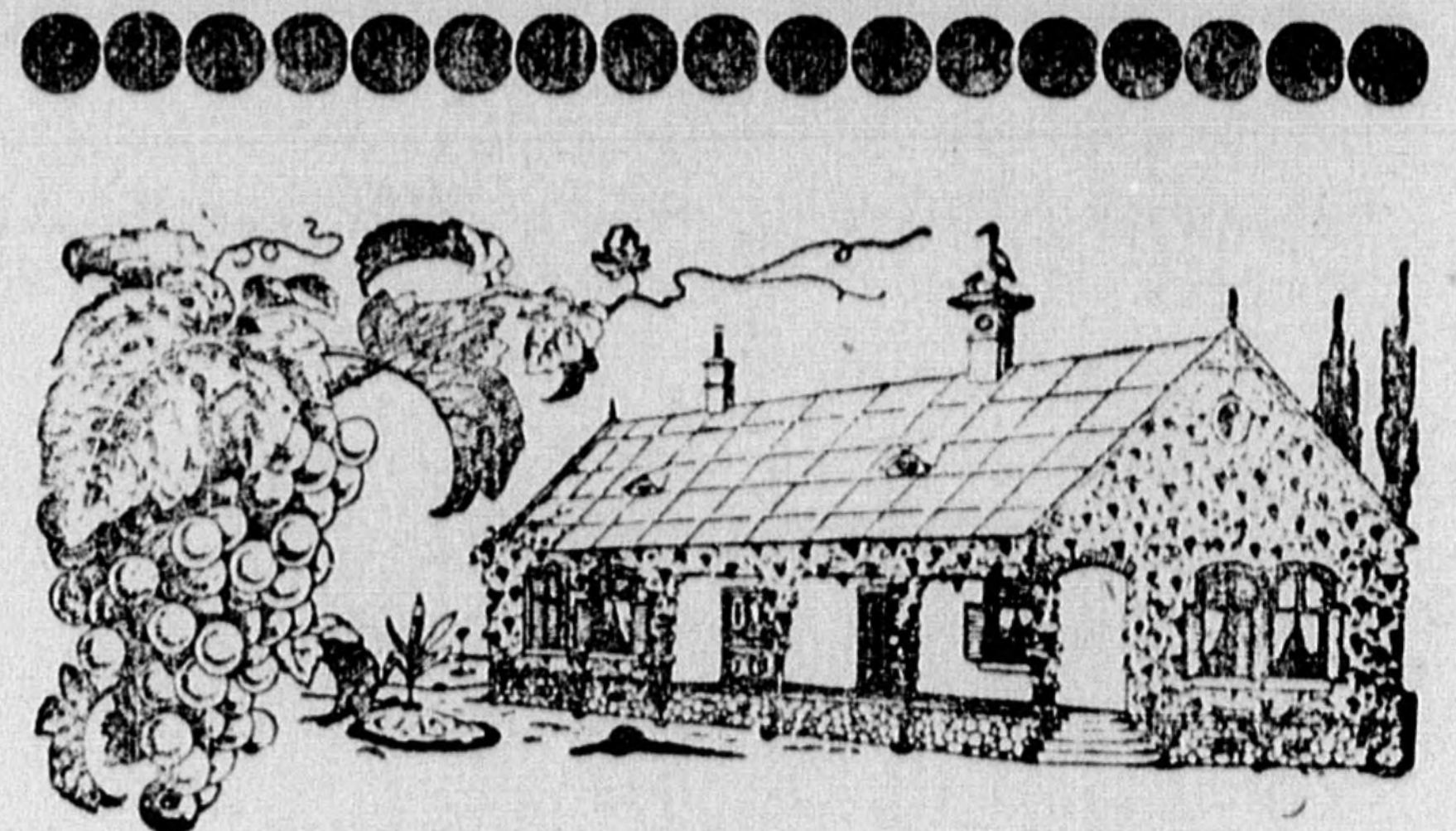
Feltűnő újdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges.

A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

Legjobb valódi francia **szivar-**
kapapír és szivarkahüvely kap-
ható az ország minden
különlegességi árudájában.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas. (bár mind kuszó természetű) mert nagyjából ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugsznak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghálátatosabb gyümölcs, mert minden évben terem

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja

C Z I M:

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya
u. p. Székelyhid.

Vendéglő- és házeladás.

A szeremlei-utca 3. szám alatt levő,
volt Szeicz-féle

vendéglő és ház

elköltözés miatt jutányos áron eladó.
Bővebbet ugyanott. 5-5

5 koronáért

küldök 4½ kiló (kb. 50 db.) kevéssé megsérült
finom enyhe

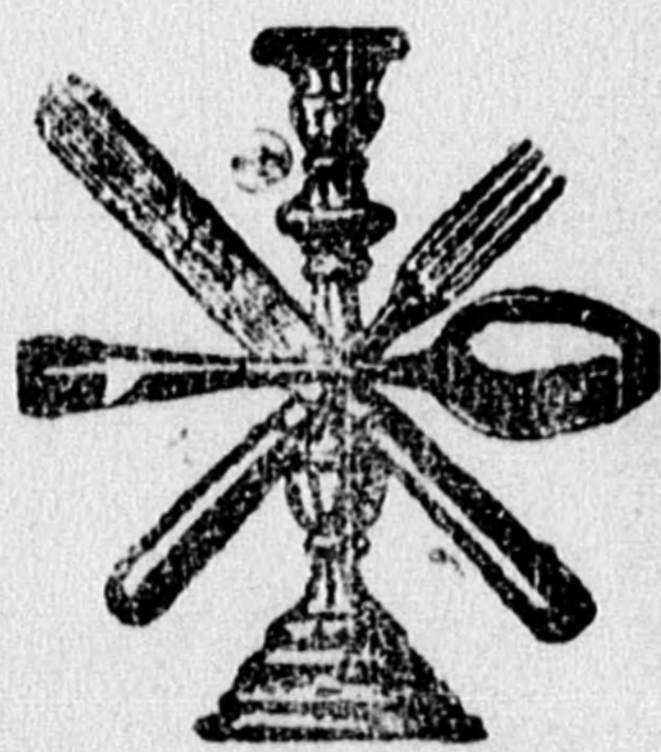
pipere szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és
gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előze-
tes megküldése esetén, vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett
küldöm szét túlhalmozott rak-
tárból világhírű s kiválósa-
gukért általánosan kedvelt
mexikói ezüstárúmat és
pedig: 6 drb. mexikói ezüst
asztali kést, 6 drb. mexikói
ezüst evővillát, 6 drb. mexikói
ezüst evőkanalat, 12 drb. mexi-
kói ezüst kávéskanalat, 6 drb.
kiváló desszertkést, 6 drb. ki-
váló desszertvillát, 1 drb. mexi-
kói ezüst levesmerő-kanál, 1 drb. ezüst tejmerítő,
2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb összesen **frt 6.50**
csak

Minden megrendelő ezenkívül *jutalomképen* egy
szavatosság mellett pontosan működő 12½ kiló hord-
képességű *háztartási mérleget* kap *teljesen*
díjtalanul. A *mexikói ezüst* egy teljesen fehér
fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minő-
ségeért **25 évi jótállást** vállalok. Szétküldés a
pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel
történik az európai raktárból

Scheffer D. Sándor Bpest, Bezerédi-u. 3.

Házak, ingatlanok
adás-vételét,
bérléteket
olcsón közvetít
TAUBNER FÜLÖP
BAJÁN. 8-5

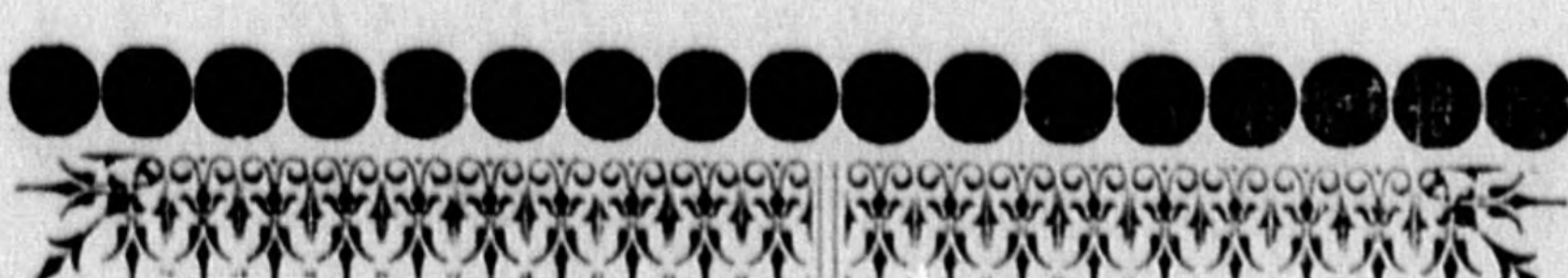
A Bajai Kölcsönös Segélyező-Egylet

eddig hivatall helyisége egy vagy több

üzlethelyiség

céljaira, esetleg lakással.

május hó 1-től kiadó.

Hirdetések

felvétetnek

a kiadó-

hivatalban.

● ● Pártoljuk a honi ipart! ● ●

A legjobb
Író ténták „STELLA” védjeggyel
Másolható ténták „STELLA”
Színes ténták „STELLA”
Tusoldat „STELLA” védjeggyel
készülnek a „STELLA” vegyészeti
gyárban
— B U D A P E S T E N. —
Főraktár:
Ifj. WAGNER ANTAL papirkeres-
kedésében
— ● B A J A. ● — 52-44

● ● Pártoljuk a honi ipart! ● ●

Pártoljuk a magyar ipar termékeit!

Pártoljuk a honi gyártmányokat!